

Зайченко Н., Юденко О.	
Деякі проблеми профільногонавчання іноземним мовам студентів мистецьких вузів	422
Коваленко О.	
Компетентнісний підхід до викладання іноземних мов у вищих навчальних закладах	429
ОСОБИСТОСТІ	
Саєнко н.	
Духовна Україна Василя Забашти	435
Чупринін в.	
Копаймо колодязь, а не канаву!	439
НАШІ ЮВІЛЯРИ	
Коваленко Оксана Леонідівна	443
Балкінд Лев Володимирович	444
Дехтяр Анатолій Соломонович	444
Овсянкін Михайло Тарасович	444
Кисельов Микола Миколайович	445
Шостя Віталій Костянтинович	445
Коренюк Юрій Олександрович	446
Колбасов Валерій Вікторович	446
Ягодкін Генріх Миколайович	446
НЕЗАБУТНІ ІМЕНА	
Мазніченко О.	
Життєвий і творчий шлях архітектора Наталії Борисівни Чмутіної (До 100-річчя від дня народження)	447
Бесєдін С.	
Спогад про Михайла Андрійовича Шаронова	456
Рубашов Ю.	
Канадський художник Василь Курилик (Світлої пам'яті митця)	459
МИСТЕЦЬКА ХРОНІКА, ПОДІЇ, ФАКТИ	
Шалімова-Пузиркова М.	
Випускники НАОМА 2011 року	463
Захист дисертацій	472
Саєнко Н.	
Виставкова діяльність НАОМА	473
Contents	484

Кафедри Академії як навчальні та науково-методичні осередки

У своєму історичному розвитку Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури досягла свого 95-річчя і впевнено рухається до вікового ювілею.

Підсумовуючи пройдений шлях, варто звернути увагу на діяльність кафедр Академії в часовому вимірі, бо саме досягнення в підготовці мистецьких кадрів та розвиток навчального закладу визначаються професорсько-викладацькими колективами кафедр.

Кафедра є основною ланкою Академії, як і будь-якої іншої вищої школи; вона забезпечує навчально-виховну та методичну діяльність закладу з однієї чи споріднених дисциплін, а також провадить наукову та науково-дослідницьку роботу за відповідними напрямками.

Сьогодні в Академії забезпечують навчальний процес 14 кафедр: рисунка, живопису та композиції, сценографії та екранних мистецтв, графічних мистецтв, дизайну, скульптури, техніки та реставрації творів мистецтва, архітектурного проектування, теорії, історії та архітектури і синтезу мистецтв, архітектурних конструкцій, теорії та історії мистецтва, культури та соціально-гуманітарних дисциплін, іноземних мов, фізичного виховання. Їх очолюють знані майстри образотворчого мистецтва та архітектури, відомі науковці, зокрема В. Бистряков, В. Гурін, А. Александрович, В. Перевальський, В. Шостя, В. Шведов, М. Титов, А. Давидов, Л. Прибега, П. Коваль, О. Федорук, М. Кисельов, О. Юденко, В. Томашевський.

У різний час завідувачами кафедр були українські художники, архітектори, науковці К. Заруба, С. Подерв'янський, О. Кривонос, Ю. Бондаренко, К. Трохименко, М. Хмелько, В. Пузирков, В. Чеканюк, В. Касіян, О. Пашенко, М. Попов, В. Шостя, М. Гельман, М. Лисенко, М. Вронський, О. Олійник, О. Тищенко, М. Катернога, Ю. Чеканюк, Ю. Асєєв, М. Яковлев, В. Чудновський, О. Печенов, Я. Коритнюк та багато інших.

Змінювалися в часі кількісний склад і назви кафедр у структурі Академії, колективи викладачів, спрямованість та зміст навчального процесу й водночас напрацьовувався досвід викладання навчальних дисциплін, формування підвалин творчих традицій та поповнювався професорсько-викладацький склад Академії визначними іменами митців. Трансформація назв і створення нових кафедр у структурі навчального закладу, поповнення їх новими іменами засвідчують розвиток навчального закладу, його адаптацію до нових соціально-культурних процесів в українському суспільстві та світовому культурному просторі.

Головним завданням кафедр у сфері науково-методичної діяльності є розробка навчальних посібників і методичних рекомендацій для за-

безпечення навчального процесу з відповідних напрямків підготовки фахівців. Упродовж останніх років викладачами кафедр Академії було загалом підготовлено та видано з грифом МОН України 21 навчальний посібник та 37 монографій, які успішно використовуються в навчальному процесі Академії. Зокрема це посібники професорів А. Чебикина і Н. Богомольного “Техніка офорту”, Ю. Ятченка “Мистецтво рисунка”, М. Яковлева “Основи композиції”, О. Лагутенко “Українська графіка”, доцентів О. Мінжуліна “Реставрація творів з металу”, О. Юденка “Англійська мова для художників”, старшого викладача В. Мітченка “Український рукописний шрифт” та інші, а також монографічні дослідження професора О. Криволапова “Українське мистецтво ХХ ст. у художній критиці”, професора О. Федорука “Жіночий образ у сучасному українському мистецтві”, професора Л. Міляєвої “Українська ікона”, професора Л. Прибеги “Охорона та реставрація об’єктів архітектурно-містобудівної спадщини” та багато інших.

Окрім розробки навчальних програм, методичних рекомендацій, підготовки навчальних посібників та підручників на кафедри Академії, зокрема випускаючи, покладаються обов’язки формування навчально-методичних фондів, забезпечення їхнього збереження, організація виставок творчих робіт студентів, залучення молоді до участі в конкурсах.

З метою наочного розкриття методики творчого пошуку і поновлення фондів Академії окремі викладачі кафедр звітують про науково-творчу і методичну діяльність власними творами, які передають до фондів навчального закладу. Таким чином, методичні фонди поєднують напрацювання як студентів, так і викладачів різних періодів існування Академії.

Специфіка діяльності випускаючих кафедр Академії полягає також у тому, що в їхній структурі завжди були й залишаються навчально-творчі майстерні, очолювані визначними майстрами образотворчого мистецтва і архітектури, покликані забезпечувати індивідуальну фахову підготовку студентів.

З орієнтацією вищої освіти в Україні на європейські стандарти та зосередженням наукових досліджень на провідних кафедрах вищих навчальних закладів кафедри Академії все більше стають осередками наукової та дослідницької роботи у відповідних напрямках. Так, над фундаментальними та прикладними дослідницькими темами працюють кафедри теорії та історії образотворчого мистецтва, теорії та історії архітектури і синтезу мистецтв, архітектурних конструкцій та ін.

Важливою ланкою наукової діяльності кафедр є підготовка науково-педагогічних кадрів через систему аспірантури та асистентури-стажування. Аспірантура ліцензована Міністерством освіти і науки наказом № 1169 від 24 грудня 2004 року за спеціальностями: 170005 — образотворче мистецтво; 180001 — теорія архітектури, реставрація пам’яток архітектури; відповідно при кафедрах: теорії та історії образотворчого мистецтва; теорії та історії архітектури і синтезу мистецтв. Діяльність асистентури-стажування спрямована на підвищення фахової майстер-

ності митців й, відповідно, забезпечується кафедрами живопису і композиції, графічних мистецтв, скульптури, сценографії та екранних мистецтв, дизайну, реставрації.

Таким чином, через навчання в асистентурі талановиті випускники Академії долучаються до науково-педагогічної діяльності, та становлять кадровий резерв кафедр.

Вочевидь, осягнення історичного минулого і сьогодення кафедр Академії, осмислення їхньої діяльності, формування науково-творчих колективів у різні періоди функціонування навчального закладу має надзвичайно важливе значення — при цьому віддзеркалюється загальна картина історії Академії й окреслюються перспективи на майбутнє. Тож при розгляді 95-літніх здобутків Академії, й постала ідея вмістити в академічному збірнику дослідницьких та науково-методичних праць короткі історичні нариси про кафедри навчального закладу. Бо саме злагоджена діяльність колективів кафедр, їхній спільний досвід та традиції, тісна співпраця у навчально-виховній, творчій і науково-методичній роботі — запорука підготовки мистецьких кадрів високого рівня.

Л. Прибега